

**Antoninus Diana Panormitanus, Clericus Regularis, Doctor
Celeberrimus, Coram S. D. N. Alexandro VII. Episcoporum
Examinator, & Sancti Officij Regni Siciliae Consultor,
Coordinatus, Seu Omnes ...**

Diana, Antonino

Lugduni, M. DC. LXXX.

91. An si quis peccavit cum muliere habente votum virginitatis pro prima copula, & non ultima, teneatur explicare tactus, & oscula post copulam cum ipsa sequuta? Et dubium est, an oscula & tactus, ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76393](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76393)

gunde. vbi dicit percussione grauem etiam sine effusione sanguinis afferre illam malitiam grauem sacrilegij explicandam: pro qua citat Nauarrus, Syluestrum, Henriquez, & alios, qui id minime dicunt: loquuntur enim expressè de homicidio, aut vulnere cum sanguinis effusione. Et quidem cum non inueniatur Ecclesie prohibitio circa hoc, nisi in illis duobus casibus: absque fundamento extenditur ad illud tertium de percussione absque effusione sanguinis. Hæc Lugo, & post illum Marchinus, qui ponens casus, in quibus violatur Ecclesia, sic asserit de Sacrament. Ordinis tract. 3. part. 3. cap. 10. num. 7. Dico, Ecclesiam multis pollui. Et primò per homicidium voluntarium iniuriolosum, d. cap. proposuisi de consecratione Ecclesie, distinet. 1. Vnde excipitur homicidium casuale factum ex stultitia, factum in propria vitæ defensionem cum moderatione inculpatae tutelæ, & quando vulnus inflictum est extra Ecclesiam; quamuis mors in Ecclesia sequatur: secus si vulnus etiam sine sanguinis effusione fit intra Ecclesiam; quamuis mors extra Ecclesiam sequatur: polluitur Ecclesia; quia causa homicidij efficax fuit intra Ecclesiam consummata. Quod si aliquis existens in Ecclesia alium foris existentem sclopo occidat, non polluit Ecclesiam: quia non consummatur actio externa occisionis in loco sacro, sed extra illum: quamuis à loco sacro progrediatur; non est tamen intra illum facta. Secus dicendum, si quis existens extra Ecclesiam, aliquem intra Ecclesiam occidat scienter: quia iniuria facta est Ecclesie, & eadem doctrina est applicanda ad casus effusionis sanguinis, intra, vel extra Ecclesiam factæ. Violatur etiam Ecclesia per suspendium factum intra Ecclesiam, non supra Ecclesiam, tectum, aut ad Ecclesie parietes exteriores: non tamen sententia Iudicis intra Ecclesiam de suspendendo aliquo polluit Ecclesiam; secus dicendum de occisione Martyris intra Ecclesiam, quæ ex parte persecutoris fuit iniusta, & Ecclesie iniuriola, & ideo non violat Ecclesiam contusio carnis, & ossium fuste, ense, baculo, sine sanguinis effusione, quando non est mortifera, seu quando mors actu non sequitur, non polluit Ecclesiam secundum Nauarrum in man. cap. 27. numero 256. & omnes Doctores. Ratio est, quia Ecclesia polluitur vel homicidio, vel sanguinis effusione; quorum neutrum hic interuenit. Quinimò Suarez d. sect. 4. docet, contusionem inferentem mortem, factam intra Ecclesiam, dummodo mors in Ecclesia non sequatur, non illam violare: quia nec ibi interuenit sanguinis effusio, nec homicidium, quod sequitur extra locum sacrum. Quam opinionem probabilem vocat Fagundez d. c. 14. n. 13: quamuis ipse in Nauarri sententiam descendat, quam ego etiam iudico probabiliorem hac ratione: quia, licet mors sequatur extra Ecclesiam, tamen causa efficax illius fuit intra Ecclesiam consummata, quod sufficit ad Ecclesie violationem, cum illa actio fuerit Ecclesie iniuriola, & mortem per se inferens.

3. Secundò, polluitur Ecclesia per voluntariam sanguinis effusionem cap. si Ecclesia, de consecr. distinet. 1. Vnde excipitur effusio sanguinis in modica quantitate: quia effusio magnam quantitatem significat. Secundò, excipitur effusio iocosa, etiam in magna quantitate; quia per istam nulla Ecclesia grauis iniuria inferitur, & vniuersaliter, nisi percussio facta, sit ita grauis, vt ad culpam lethalem accedat, minime violat Ecclesiam. Tertio, excipitur effusio sanguinis etiam lethifera, seu grauis, & in magna quantitate; quæ de naso profuerit pugno, alapa, & similibus: quia natus est orga-

num sanguinis facile ab hac parte fluentis, vt post alios dicit Graffius decif. aureor. lib. 2. cap. 48. num. 25. Quarto, excipitur percussio grauis facta pugno, alapa, virga, baculo intra Ecclesiam, ex qua nec vulnus, nec mors, nec sanguinis effusio oritur: quia, licet hæc actio sit peccatum lethale, non violat tamen Ecclesiam. Ita Fagundez, in quibus vltimis verbis clarè nostram sententiam docet; videlicet percussione de qua loquimur non esse sacrilegium, vnde hanc circumstantiam non esse in confessione explicandam; quam sententiam tenet etiam Leander de Sacrament. tom. 1. tract. 8. dist. 8. §. 4. 9. 6. qui etiam §. 8. notat (non vt dixit Marchinus vbi supra) quod non committit sacrilegium, qui existens in Ecclesia, alium foris existentem, telo, aut sclopo occidit.

4. Quia non consummatur peccatum, nec actio occisionis in Ecclesia sed extra illam. Secus autem dicendum, si quis existens extra Ecclesiam, aliquem intra Ecclesiam occidat scienter. Quæ doctrina applicanda est ad casum effusionis sanguinis intra, vel extra Ecclesiam factæ.

RESOL. XCI.

An si quis peccauit cum muliere habente votum virginis pro prima copula, & non vltima, teneatur explicare tactus, & oscula post copulam cum ipsa sequuta?
Et dubium est, an oscula & tactus, qua copulam subsequuntur, nouam aliam malitiam contineant, & in confessione ob hanc rationem explicari debeant?
Et notatur delectationem, aut gaudium de copula habita immediatè post illam, nouam malitiam non addere, neque in confessione necessario explicandam. Ex part. 1. tract. 5. & Misc. 5. Resol. 41.

§. 1. **D**ubium est, an oscula, & tactus quæ copulam subsequuntur nouam aliam malitiam contineant, & in confessione ob hanc rationem explicari debeant, vel eandem malitiam habeant, quam præcedens copula habuit, & ita non sit necessarium illam in confessione explicare? Nouam malitiam continere in confessione explicanda, affirmat Suarez disput. 22. de penitent. sect. 5. Valquez tom. 4. in 3. part. disput. 92. dub. 5. num. 35. Cotechin disput. 7. de penitent. dub. 7. Magis placet opposita sententia, affirmans eandem malitiam cum copula præcedenti continere, & ita in confessione non esse necessariò explicandam. Ratio est: quia huiusmodi actiones, quando ex intentione operantis ad aliam copulam non ordinantur, prout immediatè post copulam exercitæ, pertinent ad accidentalem consummationem actus præcedentis, seu copulæ præhabite, post quam valde connaturaliter sequuntur.

2. Hanc sententiam ego olim docui, & docent Doctores, quos adducit, & sequitur me etiam citato Leander de Sacram. tom. 5. tract. 5. disput. 8. §. 6. quest. 8. quibus adde Ouiedum c. 2. D. Thom. §. vlt. Ref. 120. & in Ref. 165. §. 1n Ref. 42.

Docuit in Ref. quæ hic sunt infra §. 6. quest. 8. quibus adde Ouiedum c. 2. D. Thom. §. vlt. Ref. 120. & in Ref. 165. §. 1n Ref. 42.

naso, in Ref. 1. not. præteritæ in fine §. 2. à verè. Ita Fagundez, & seq. & in to. 9. tr. 1. Ref. 133.

Quamuis nõ plenè super his, sed pro gaudèda immunitate Ecclesie si placet in to. 9. tr. r. lege Ref. 74. & alium verèius primæ not. & signatè sup. hoc ibi in fine §. 2.

TION
era
1011
III

landum illam. Sic ille, sed hoc additum non approbat Caffrus Palaus *tom. 1. tract. 2. de peccatis disp. 3. punct. 3. n. 4. & 5.*

3. Verum difficultas est in casu proposito, quam pertractatam non facile apud plures inuenies, & est nimis curiosa, nam prima facie videtur affirmatiue respondendum: quia tactus præcedentes, & ipsa copulam habuerunt malitiam contra votum, tactus vero sequentes cum iam supponant virginitatem sublatam, atque adeo votum cessasse, non habent eam malitiam: ergo non sunt idem peccatum cum præcedenti copula, & tactibus præcedentibus illam, & ad illam ordinatis, & habentibus eam malitiam: quia quæ non sunt eiusdem rationis specifica, nec physica, nec moralis, non videntur posse coalescere in actum indiuiduum vnus speciei moralis: ergo tanquam alterius speciei debent seorsim peccantes confiteri, quæ difficultas habet locum siue ordinentur ad nouam copulam ob pollutionem, siue non, sed sola intendatur duratio voluptatis susceptæ; de qua diximus; siue enim vno, siue alio modo fiant, carent iam malitia contra votum, & in hoc differunt specie à præcedentibus, & copula, quæ eam habuerunt malitiam. Hæc ipsa difficultas haberet locum in casu, quo quis accederet ad coniugatam, & interim dum durat in eo peccato, maritus moreretur illius fœminæ: tactus enim, & turpitudine sequens iam incipit carere malitia adulterij: atque adeo in eo casu non videntur posse esse vniuersum indiuiduum peccatum propter eandem rationem. Idem quoque habet locum in opinione satis communi, & D. Thomæ, quod copula cum virgine, etiam contentiente habeat malitiam stupri; qui enim copulam habuit cum illa, & adhuc perieuerat in subsequenti tactibus continuatis, non videtur contrahere malitiam stupri: atque adeo non esse eundem actum cum præcedenti copula, & tactibus ob eandem rationem.

4. His tamen non obstantibus puto supradicta osculam, & tactum non debere explicari in confessione, quia suppositio quod in materia luxuriæ tactus sequentes; componant vnum actum cum præcedentibus, & copulam, etiam si ille actus vnus habens plures partes quod ad aliquas partes careat illa malitia voti, adulterij, aut stupri, si quo ad alias talis malitia reperitur, non obstat, quo minus absolute dicatur ille actus stupri, adulterij, aut sacrilegij, & partes posteriores, in quibus illa circumstantia non reperiebatur non possunt per se constituere aliud indiuiduum peccatum in specie simplicis fornicationis, quia constituunt propter vnitatem moralem cum præcedentibus vnum indiuiduum, & malitia speciei simplicis fornicationis est illa, quæ reperitur in actu, in quo aliæ inordinationes non reperiuntur, sed sola ratio copulæ naturalis: alioquin non esset simplex fornicatio; Cùm ergo actus ille, qui est vnus moraliter habeat absolute alias inordinationes, non censetur propter eam carentiam malitiæ contra votum, quam solum habet in aliqua parte illius, simplex fornicatio, sed etiam adulterium, vel stuprum, vel voti castitatis, seu virginitatis violatio, quæ malitia absolute, & simpliciter in eo reperitur: atque adeo sufficit dicere se commississe tale stuprum, adulterium, aut copulam cum habente votum nulla facta distinctione, aut separatione, aut mentione tactuum sequentium, tanquam distincti peccati. Et ne in aliena vinea arare videatur, hanc lenitiam tenet, & omnia superius docet doctissimus Dicastillus de Sacram. *tom. 2. tract. 8. disp. 9. dub. 8. q. 2. num. 461.* cui ego libenter adhæreo.

Super con- 5. Nota hic obiter contra Suarez, & Nauarrum,

delectationem de copula habitam immediate post illam, nouam malitiam non addere, neque in confessione esse necessariò explicandam, quod approbat Lugo *disp. 16. de pœnit. sect. 14.* Ratio huius esse potest, quia talis delectatio tantum est permanentia quædam moraliter continuata cum actu, quo homo voluit habere copulam, & cum delectatione quam ex illa sumpsit. Ita tenet me citato Leander *qu. 9. & Oniedo n. 61.* Itaque dicendum est, delectationem, aut gaudium de fornicatione habita, quæ statim post copulam habetur, non esse in confessione explicandam, quia reuera vnum facit peccatum moraliter cum copula præcedenti: nec affert malitiam diuersam in specie: cum in ipso etiam actus copulæ fuerit delectatio de illa præfenti, quæ nullo modo differt in specie à delectatione, quæ sequitur statim post copulam, de illa præterita, & ita etiam tenet Cardinalis Lugo de pœnit. *disp. 16. num. 555.*

RESOL. XCII.

An vir, qui prima vice virginitatem amisit, teneatur hanc sui scilicet circumstantiam in confessione aperire? Ex part. 1. tr. 7. Ref. 10.

§. 1. Aliqui, vt notat Nugno in *addit. ad 2. part. tom. 2. q. 9. art. 2. dub. 3. conclus. 5.* affirmatiue respondent: quia etiam vir in illo actu amittit quandam integritatem naturalem, & formaliter amittit ipsam virginitatem, hoc est, virtutem virginitatis, & specialem quandam gloriam, quæ appellatur laureola virginitatis; quæ omnia amittit irreparabiliter in æternum. Hæc autem videtur maximum nocuumentum super omnia nocuumenta temporalia. Ergo tenetur vir talem circumstantiam in confessione explicare.

2. Sed contrariam sententiam, veram esse iudico cum Llamas in *sum. part. 3. cap. 8. §. 17.* Azocio *part. 3. lib. 3. cap. 11. quest. 2.* Fillucio *tom. 1. tract. 39. cap. 5. num. 71.* Henriquez *lib. 2. de Pœnit. cap. 8. num. 2.* Suarez in *3. part. disput. 22. sect. 4. in circumstantiis.* Quid, Nugno *vbi sup.* & cum aliis communiter. Neque obstat argumentum in contrarium, nam, si verum esset, probaret etiam, primum peccatum commissum à susceptione Baptismi, plurimum augeri à circumstantia innocentie baptismalis per idem amittit; & idem explicandum esset in confessione: quod nullus docuit. Videatur Caietanus in *2. 2. q. 154. art. 6.* Sed difficultas consistit, an idem dicendum de virgine, idem queritur.

RESOL. XCIII.

An virgines, quando sponte primo fornicantur, teneantur in confessione istam circumstantiam explicare?

Et an peccatum virginis, si sponte consentiat, sine scilicet, siue non sit sub cura tutorum, aut parentum, non sit peccatum stupri, sed simplicis fornicationis; & ideo ista circumstantia non sit in confessione aperienda?

Ex quod inferitur, & recte, quod virgo, qua morose delectatur circa aliquem, non tenetur in confessione aperire circumstantiam virginitatis, & dicere se, cum esset virgo, delectationem de iuvene suscepisse, etiam si virgo se polluat cogitando super illum.

Secundo inferitur iuueni, qui morose delectatur de virgine sine tamen voluntate inferendi ei violentiam, sufficere, si dicat in confessione, se delectationem habuisse, circa fœminam solutam.

Idem dicendum est, si cum virgine copulam habuerit,